

Stratégia rozvoja kultúry v regióne Košického kraja

Strategický materiál

A. ANALÝZY AKTÉROV A ZARIADENÍ 5-32

- Analýzy zainteresovaných aktérov kultúry
- Zoznam vnímaných a identifikovaných problémov kultúry
- Silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia aktérov kultúry
- Silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia regiónu KSK
- Prioritné problémy zariadení

B. VÍZIA A STRATEGICKÝ PLÁN 33-76

- Vízie zariadení
- Strategické ciele zariadení a opatrenia

C. PLÁN MONITORINGU A HODNOTENIA 77-78

Príloha

D. AKČNÝ PLÁN..... 79-95

D1. Návrh akčného plánu 2008-2013

D2. Projektové zábery v oblasti kultúry

A. ANALÝZY AKTÉROV A ZARIADENÍ

1.1 Osvetové strediská v Košickom samosprávnom kraji

1.1.1 Krajské osvetové stredisko Košiciach

www.osvetake.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Zariadenie slúži ako kultúrno-výchovné a vzdelávacie stredisko odboru kultúry KSK. Krajské osvetové stredisko v Košiciach, je kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou, ktorej cieľom je rozvoj kultúry a uchovávanie tradičnej ľudovej kultúry v podmienkach miest, obcí a mikroregiónov v okrese Košice-mesto a Košice-okolie ako aj prezentačná, metodická a koordinačná činnosť pre Regionálne osvetové zariadenia v Košickom samosprávnom kraji. Je organizátorom kultúrnych a vzdelávacích podujatí, súťaží, prehliadok, výstav, seminárov a slávností regionálneho, krajského, cezhraničného i medzinárodného charakteru. Podporuje a metodicky pôsobí na odborný rast dospelých i mládežníckych neprofesionálnych kolektívov a jednotlivcov vo všetkých žánroch záujmovo-umeleckej činnosti, akými sú: divadlo, hovorené slovo, folklór, hudba, spev, výtvarníctvo, film a fotografia.

2) Hlavné aktivity

Tradičná ľudová kultúra – uchovávanie, podpora a prezentovanie regionálneho folklóru

Prezentácia na historických cestách – oživenie Stredovekej kráľovsko-historickej poštovej a Železnej cesty. *Záujmová umelecká činnosť* – Podpora záujmu o prezentáciu regionálnych a krajských prehliadok, výstav a súťaží vo všetkých žánroch umeleckých aktivít.

Kultúrno-výchovná činnosť – Programy celoživotného vzdelávania, voľnočasové aktivity, odborné, tematické, výchovno-vzdelávacie aktivity pre deti, mládež, dospelých a seniorov, projektová a kurzová činnosť, vlastenecká výchova, spolupráca s národnostnými menšinami, marginalizované skupiny obyvateľstva a sociálna prevencia.

Folklórny súbor ŽELEZIAR – Prezentácia tanečnej, speváckej a hudobnej zložky FS Železiar ako popredného reprezentanta kultúrneho dedičstva východoslovenských regiónov je živým a aktívnym telesom, ktoré dosahuje vynikajúce výsledky na domácich a zahraničných pódioch.

Galéria KOS – Organizovanie výstav pre neprofesionálnych výtvarníkov a amatérskych fotografov z regiónov KSK, cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce, prezentácia prác z medzinárodných plenérov, autorské, a tematické výstavy.

Cezhraničná a medzinárodná spolupráca – reciprocita v tradičnej ľudovej kultúre – folklóre, ľudových remeslách a vo všetkých žánroch ZUČ prostredníctvom kultúrnych organizácií v okolitých krajinách.

3) Sídlo

Zariadenie v súčasnosti sídli v priestoroch komplexu Strojárska 3, v Košiciach.

Najväčšie problémy zariadenia

- zlý technický stav budovy – potrebná výmena okien a radiátorov, úprava toaliet
- neexistencia regionálneho strediska pre Košice – mesto / 22 obvodov / a Košice – okolie ako partnerov na spoluprácu na uvoľnenie zaťaženia niektorých činností KOS
- nedostatočný záujem nadriadeného metodického zariadenia – Národného osvetového centra v Bratislave

1.1.2 Zemlínske osvetové stredisko Michalovce

www.zosmi.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Poslaním ZOS je poskytovanie odborných metodických a poradenských služieb realizátorom kultúrno-osvetovej činnosti v okresoch Michalovce a Sobrance. Stredisko organizuje tvorivé aktivity v jednotlivých žánroch a odboroch záujmovej umeleckej činnosti. Podporuje uchovávanie tradičných hodnôt ľudovej kultúry, tvorivosti i záujmovej činnosti. Cieľom ZOS je vytvárať podmienky kvalitných voľnočasových aktivít, napomáhať prevencii protispoločenských javov a drogových závislostí s hlavným pôsobením na mladú generáciu. K týmto cieľom smeruje organizovanie okresných, regionálnych i krajských súťaží, prehliadok a školiťskej činnosti.

2) Hlavné aktivity

Záujmovo - umelecká činnosť (ZUČ) -

Mimoškolská výchova a vzdelávanie.

Výstavníctvo, Galéria - Súčasťou ZOS je galéria, ktorá ponúka priestor na prezentáciu a konfrontáciu neprofesionálnym výtvarníkom a fotografom, ale aj ľudovým tvorcom a žiakom michalovských umeleckých i základných škôl prostredníctvom súťažných i autorských výstav.

Edičná a propagačná činnosť –

Sídlo

Sídlo Zemplínskeho osvetového strediska - budova postavená v roku 1911, Bývalá banka - dnes regionálne kultúrne stredisko. Banková budova slúžila aj ako knižnica.

3) Najväčšie problémy zariadenia

- havarijný stav budovy

1.1.3 Regionálne osvetové stredisko Trebišov

www.rostv.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

ROS je kultúrna a vzdelávacia inštitúcia napomáhajúca rozvoju kultúry v mestách a obciach trebišovského regiónu. Osvetovú činnosť realizuje organizovaním tvorivých aktivít v jednotlivých odvetviach osvetovej činnosti.

ROS sa zameriava na realizáciu podujatí v regióne, prezentáciu regiónu v rámci Slovenska i v zahraničí, výsledkom je organizovanie podujatí na regionálnej, krajskej i celoslovenskej úrovni s medzinárodnou účasťou.

Od februára 2005 sú súčasťou nášho desaťčlenného kolektívu aj pracovníci bývalej hvezdárne v Trebišove - teraz úseku astronómie Regionálneho osvetového strediska v Trebišove.

2) Hlavné aktivity

Činnosť Regionálneho osvetového strediska v Trebišove je rozčlenená na úseky, kde pracujú organizačne a metodicky spôsobilí odborní pracovníci.

Úsek folklóru: Zameriava sa na podporu a uchovávanie hodnôt tradičnej ľudovej kultúry formou organizovania folklórnych slávností, ukážok tradičných ľudových remesiel a tradičných zemplínskych gurmánskych špecialít.

Úsek divadla: Organizovaním Celoštátneho festivalu divadelných hier s dedinskou tematikou a iných divadelných súťaží podporuje ROS rozvoj ochotníckeho divadelníctva na Slovensku.

Úsek umeleckého slova: Kultivovanosť reči a krásu nášho jazyka, oboznamovanie sa s literatúrou a organizovanie tvorivých dielní pre moderátorov - aj to je súčasť práce tohto úseku.

Úsek ZPOZ: zbory pre občianske záležitosti - od narodenia až po smrť človeka, vo všetkých jeho významných životných chvíľach sú organizované slávnosti v obradných sieňach pri nezabudnuteľných udalostiach.

Úsek zborového spevu: Okrem iných aktivít a cieľov dáva možnosť členom speváckych zborov prezentovať svoju prácu na prehliadkach regionálneho i celoslovenského charakteru.

Úsek výchovno-vzdelávacej činnosti: Zámerom je rozšíriť a prehĺbiť spoluprácu so špecializovanými odbornými pracoviskami, občianskymi združeniami a regionálnymi združeniami miest a obcí pri príprave a realizácii aktivít v oblasti prevencie.

Úsek environmentálnej výchovy: Rôzne cieľové skupiny je potrebné viesť k ochrane prírody, oboznamovať ich s čiastkovými i globálnymi problémami životného prostredia.

Úsek zdravotnej osvetu: Zámerom je rozvíjať zdravotnú osvetu na základe potrieb a záujmov obyvateľov trebišovského regiónu a metodicky usmerňovať a pomáhať záujemcom pri organizovaní podujatí zameraných na zdravotnú výchovu a osvetu.

Úsek výtvarnej tvorby: Cieľom je podchytiť a ďalej rozvíjať výtvarný talent u žiakov a cestou súťaží ich motivovať. Účasť na plenéroch neprofesionálnych výtvarníkov poskytuje priestor všetkým výtvarníkom.

Úsek fotografie: Poskytuje priestor a možnosť neprofesionálnym fotografom, členstvom v klube fotografov FOA, aby si nielen vymieňali poznatky a skúsenosti, ale najmä aby prezentovali svoju prácu a svoje diela na rôznych, aj putovných výstavách.

Úsek astronómie: Jeho hlavným cieľom je aktívne prispievať k šíreniu vedeckých poznatkov z astronómie a príbuzných vedných odborov, rozvíjaniu pozitívneho vzťahu k prírode, zvyšovaniu všeobecného a odborného vzdelania občanov.

3) Sídlo

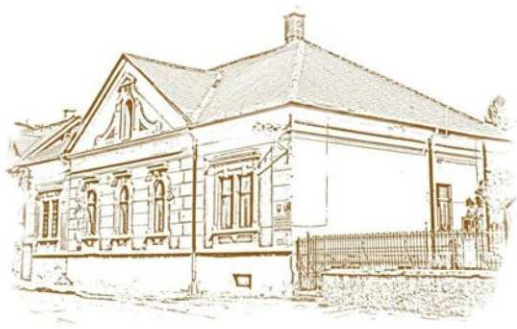
Zariadenie sídli v zrekonštruovanej budove v centre mesta od r. 2006.

Najväčšie problémy zariadenia

- Nedostatočné materiálne vybavenie

1.1.4 Gemerské osvetové stredisko Rožňava

www.gos.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Gemerské osvetové stredisko je kultúrno-vzdelávacou inštitúciou pre okres Rožňava. Poslaním strediska je poskytovanie poradenských a metodických služieb realizátorom kultúrno-osvetovej činnosti, organizovanie tvorivých aktivít v jednotlivých odboroch a žánroch záujmovej činnosti s cieľom zvyšovania úrovne spôsobilosti profesionálnych pracovníkov a dobrovoľníkov.

2) Hlavné aktivity

Cieľom činnosti Gemerského osvetového strediska je podchytiť kultúrno-osvetové a výchovno-vzdelávacie aktivity vo všetkých oblastiach, vytvárať podmienky na ovplyvňovanie kvality a rozsahu voľnočasových kultúrnych aktivít, napomáhať prevencii protispoločenských javov a drogových závislostí s osobitným zreteľom na zmysluplné využívanie voľného času mládeže a dospelých.

Organizuje výmenu a zovšeobecňovanie najlepších skúseností z kultúrno-osvetovej práce, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje hodnoty tradičnej ľudovej kultúry, záujmovej činnosti a tvorivosti. Stredisko zabezpečuje úlohy informatiky v celom systéme miestnej kultúry v okrese Rožňava, realizuje záznamové dokumenty a podieľa sa na tvorbe registra kultúry a kultúrnych aktivít v obvode svojej pôsobnosti.

3) Sídlo

Osvetové stredisko bolo založené v roku 1954 ako Osvetový dom v Rožňave.

Najväčšie problémy zariadenia

- Celkový nevyhovujúci technický stav budovy
- Nevyhovujúci interiér – nepriláka návštevníkov

1.1.5 Spišské osvetové stredisko Spišská Nová Ves

www.osvetasnv.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Spišské osvetové stredisko rozvíja osvetovú prácu v okrese. Vzhľadom na špecifické podmienky okresu je zvýšená pozornosť venovaná rómskemu obyvateľstvu (kurzy spoločenského, hygienického a vzdelanostného minima) malé rodinné školy, a pod.

Veľká pozornosť je venovaná ľudovo-umeleckej tvorivosti.

2) Hlavné aktivity

Spišské osvetové stredisko sa podieľa na rozvoji miestnej kultúry v regióne, poskytuje metodiku, inštruktáže existujúcim subjektom kultúry a organizuje samostatne podujatia miestneho, regionálneho i celoštátneho charakteru.

Medzi najvýznamnejšie patria:

- Celoštátna divadelná prehliadka vyspelých ochotníckych divadelných súborov Divadelná Spišská Nová Ves
- Súťaže a festivaly, prehliadky (Celoštátna súťaž komornej a symfonickej hudby Divertimento musicale Krajská súťaž folk, trampskej, bluegrass a country hudby Strunobranie
- Spišské folklórne slávnosti v Spišskom Podhradí
- Festival dychových hudieb (september)
- Spišské zborové dni, Slovanská pieseň – Prakovce
- Makovická struna (máj) – súťaž v speve rusínskych a ukrajinských piesní
- Miestne folklórne dni Janky Guzovej v Žakarovciach

Záujmovo-vzdelávacia činnosť

- Literárny klub pri Spišskom osvetovom stredisku
- Klub neprofesionálnych fotografov pri Spišskom osvetovom stredisku
- Klub výtvarníkov – amatérov:

Záujmové (mimoškolské) vzdelávanie obyvateľstva

- Celoročné cyklické vzdelávacie podujatia so stredoškolskou mládežou (výcvik peer aktivistov v komunikácii, každoročná prehliadka tvorivosti mladých Talentárium)
- kurzy spoločensko-masmediálnej komunikácie pre manažment výkonu samosprávy Mestského úradu a Mestskej polície v Spišskej Novej Vsi

3) Sídlo

Spišské osvetové stredisko sídli v priestoroch Galérie umelcov Spiša na Zimnej ulici 47 v Spišskej Novej Vsi na základe zmluvného nájomného vzťahu. Obidve inštitúcie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Celý objekt v zásade vyhovuje zameraniu GUS i SOS, problémy sú s údržbou strechy, obvodových múrov a suterénnych priestorov.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Havarijný stav väčšiny kultúrnych domov, zariadení (amfiteátre, polyfunkčné budovy) v okresoch Spišská Nová Ves aj Gelnica – týka sa to v prvom rade vidieka.
- SOS nemôže proporcionálne umiestňovať a usmerňovať svoje kultúrno-organizátorské hlavné aktivity symetricky po celom regióne

1.2 Knižnice

1.2.1 Verejná knižnica Jana Bocatia Košice

<http://www.vkjb.sk>

1) Stručný popis účelu a činnosti:

Verejná knižnica Jana Bocatia Košice má takmer 330 000 dokumentov - kníh, novín, časopisov, hudobnín a CD nosičov, ktoré si čitatelia môžu požičať domov alebo v priestoroch knižnice. K jej špecifiku patrí práca s krásnou literatúrou a podpora čítania. Okrem centrálnej výpožičovne na Hviezdoslavovej ulici v Starom meste, svoje služby ponúka aj na pobočkách v jednotlivých mestských častiach. Knižnica má zriadenú galériu Nova, kde pravidelne organizuje fotografické výstavy našich i zahraničných autorov.

2) Hlavné aktivity

Knižnica má univerzálne zamerané knižničné služby i fondy, čo jej umožňuje slúžiť najširšej verejnosti Košíc a okolia. Okrem toho disponuje fondom regionálnych dokumentov a fondom z oblasti hudby. Jej špecifikom je práca s regionálnymi a hudobnými dokumentmi. Poskytuje služby nevidiacim a slabozrakým. Plní funkciu krajského metodického centra pre regionálne knižnice Košického samosprávneho kraja a okresného metodického centra pre knižnice okresu Košice-okolie. Hlavnou aktivitou je absenčné a prezenčné požičiavanie rôznych typov dokumentov, ďalej poskytuje rešeršné služby, verejný prístup k internetu, medziknižničnú výpožičnú službu, kurzy základov internetu, zabezpečuje informatickú prípravu žiakov a študentov, spracováva databázu článkov, vydáva personálne a tematické bibliografie, odborné periodikum Knižovník.

Knižnica organizuje rôzne kultúrno-vzdelávacie podujatia. V priestoroch knižnice sa tradične prezentujú nové knihy regionálnych autorov a organizuje sa množstvo podujatí zameraných hlavne na literatúru, umenie, históriu a pod.

3) Sídlo

Knižnica je organizovaná formou centrálnej výpožičovne a siete pobočiek v jednotlivých mestských častiach. Objekt centrálnej knižnice na Hviezdoslavovej 5, kde je ťažisko knižničných služieb bol čiastočne zrekonštruovaný v roku 1996, keď sa pôvodná budova školy adaptovala pre potreby knižnice. Z pôvodných plánovaných 3 etáp sa uskutočnila len prvá. Budova, pamiatkovo chránená si vyžaduje rekonštrukciu strechy a fasády, ale aj rozšírenie priestorov v zmysle pôvodného architektonického zámeru. Dostavbou by vzniklo moderné kultúrno- vzdelávacie zariadenie fungujúce na báze mediáteky. Zároveň by sa vytvorili podmienky pre fungovanie knižnice ako komunitného zariadenia, prepájajúce ľudí rôzneho veku, vzdelania a sociálneho postavenia, vrátane skupín ohrozených sociálnou exklúziou. Sídlo knižnice sa nachádza v pamiatkovo chránenej budove na Hlavnej č 48 v Košiciach.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Chýbajúca dostavba centrálnej knižnice na Hviezdoslavovej 5 ako moderného informačno-vzdelávacieho a kultúrneho centra na podporu celoživotného vzdelávania, čítania a sprostredkovávania informácií.
- Chýbajúce informačné zdroje (knihy, periodika, CD ROMy, digitálne dokumenty) v optimálnom množstve. Zámerom je postupne sa priblížiť v dopĺňovaní fondov k odporúčaniam medzinárodnej knihovníckej organizácie IFLA, (prírastok 0,25 kníh na 1 obyvateľa, čo predstavuje vo finančnom vyjadrení cca 1 euro na obyvateľa).
- Chýbajúca dlhodobá archivácia a sprístupňovanie regionálnych dokumentov prostredníctvom digitalizačných procesov.
- Nedostatočné personálne, technické a technologické podmienky.
- Nedostatočný rozvoj ľudských zdrojov a kontinuálne vzdelávanie zamestnancov.

1.2.2 Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického Michalovce

www.zkgz.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Prostredníctvom vlastných i cudzích informačných zdrojov v tlačenej a elektronickej podobe poskytuje Zemplínska knižnica G. Zvonického v Michalovciach výpožičné a informačné služby, ktorými sú pokrývané kultúrne, vzdelávacie a informačné potreby a záujem detí, mládeže a dospelých v meste Michalovce a jeho regióne (Sobrancecko a Michalovsko).

2) Hlavné aktivity

V rámci svojej činnosti zabezpečuje knižnica kultúrnu, vzdelávaciu a informačnú činnosť a súčasne aj školiacu a metodicko-poradenskú činnosť pre knihovníkov regiónu a usmerňuje knižnice pri doplňovaní, spracovaní, uchovávaní a sprístupňovaní regionálnych zdrojov.

Medzi zaujímavé podujatia a aktivity patrí práca s dyslektickými deťmi, tvorivé dielne detí, práca s čitateľskými rodinami, literárne kvízy, prednášky z histórie, organizované v súčinnosti so Zemplínskym múzeom v Michalovciach, Českým spolkom v Michalovciach, podujatia organizované v spolupráci s Domovom sociálnych služieb v Michalovciach a podobne.

Medzi najzaujímavejšie podujatia patria: Kráľ čitateľov, Noc s Andersenom (medzinárodné podujatie), Čítame s Osmijankom, Pasovanie prvákov za čitateľov, rôzne súťaže v prednese poézie a prózy, prezentácia knižnej tvorby a informačných zdrojov, gramokoncerty, výstavy ručných prác a besedy so spisovateľmi.

Zemplínska knižnica Gorazda Zvonického poskytuje služby:

- výpožičné - absenčné (domov) a prezenčné (v knižnici)
- bibliograficko-informačné služby, rešeršné služby
- knižnica svoje služby poskytuje aj na štyroch pobočkách základných škôl a dvoch pobočkách v domovoch dôchodcov

3) Sídlo

Prvá verejná knižnica v Michalovciach vznikla v roku 1925, sídlila v budove radnice. Od roku 1995 knižnica pôsobí v samostatnej budove na Štefánikovej ulici 20 v Michalovciach, v roku 1996 bola premenovaná z Okresnej knižnice na Zemplínsku knižnicu Gorazda Zvonického.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Zlý technický stav budovy
- Chýbajúce priestory
- Chýbajúce zručnosti
- Chýbajúce partnerstva

1.2.3 Zemplínska knižnica Trebišov

www.kniznicatv.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Zemplínska knižnica v Trebišove spĺňa významné úlohy v oblasti kultúry, výchovy a vzdelávania obyvateľstva, rozvíja informačnú činnosť. Knižnica nadobúda a sprístupňuje knižničný fond v súlade so svojím poslaním, s prihliadnutím na potreby používateľov a na politické, ekonomické a kultúrne úlohy mesta.

- Plní nezastupiteľnú úlohu v sprístupňovaní beletristickej a odbornej literatúry širokej verejnosti, ako aj výchovnú funkciu vo vzťahu k deťom a mládeži.
- Vytvára a posilňuje čitateľské návyky, poskytuje príležitosť na osobný tvorivý rozvoj.
- Podporuje uvedomelý prístup ku kultúrnemu dedičstvu a hodnotám umenia a pokroku vedy, zabezpečuje prístup ku všetkým kultúrnym formám prezentácie reprodukčného umenia.
- Sprístupňuje všetky druhy všeobecných informácií, poskytuje informačné služby širokej používateľskej verejnosti, podporuje rozvoj informačnej a počítačovej gramotnosti.

2) Hlavné aktivity

Knižničný fond tvorí 52 140 zväzkov. Knižnično-informačný fond knižnice tvoria knihy, regionálna tlač, periodiká, audiovizuálne dokumenty, katalógy, kartotéky a bibliografie.

Organizuje rôzne podujatia napr. exkurzie, besedy s regionálnymi autormi, spisovateľmi a historikmi a iné podujatia. Veľmi pekné podujatia sa organizujú so žiakmi špeciálnej základnej školy pre postihnuté deti. Medzi tradičné a významné podujatia, ktoré knižnica organizuje, patrí Literárna kaviareň. Z výberu najlepších prác amatérskych autorov vydáva Zemplínska knižnica zborníky.

3) Sídlo

V roku 1960 vznikla Okresná knižnica v Trebišove. V roku 1964 bola knižnica premiestnená do budovy Mestského kultúrneho strediska. V roku 1986 sa knižnica presťahovala do novej budovy Mestského kultúrneho strediska, kde sa nachádza dodnes.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Chýbajúca vlastná budova

- Chýbajúce priestory (študovňa, čítareň, skladové priestory)
- Chýbajúce zručnosti
- Málo rozvinuté partnerstvá a spolupráca

1.2.4 Gemerská knižnica Pavla Dobšinského Rožňava

www.kniznica-rv.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Gemerská knižnica Pavla Dobšinského je verejná knižnica s regionálnou pôsobnosťou pre okres Rožňava. Knižnica poskytuje okrem štandardných knižnično-informačných služieb aj nadštandardné služby pre svojich používateľov. Poskytuje výpis čitateľského konta a on-line katalóg cez wap prístup, cez web knižnice, automatické ohlasovanie rezervácie používateľov cez SMS. Pre širokú verejnosť ponúka kvalitné informácie, orientáciu v nich, odborné konzultácie a komunikáciu kvalifikovaných knihovníkov. Taktiež ponúka záujemcom aj informácie regionálneho významu na základe svojej dlhoročne spracováanej regionálnej databázy.

2) Hlavné aktivity

Vyššie 100 tisícový fond knižnice tvorí odborná náučná literatúra pre dospelých aj deti, krásna literatúra pre dospelých a deti, literatúra z odborov hudby a umenia, ako aj iné špeciálne nosiče informácií. Dokumenty sú v jazyku slovenskom, maďarskom, českom, anglickom, nemeckom, španielskom a francúzskom.

V študovni sa nachádzajú aj vzácne knižné jednotky z 80-tych rokov 19. storočia v krásnych kožených väzbách, ako aj faksimile Vyšehradského kódexu z roku 1085.

Poskytované služby:

- informačné a výpožičné služby, rešeršné služby, sprostredkovanie informácií o EÚ a NR SR
- informačná výchova pre deti a študentov, hudobné pásma, poslech reprodukovanej hudby, verejné čítania pre žiakov ZŠ a handicapované deti, hodiny etickej a estetickej výchovy, slovenského jazyka a literatúry,
- protidrogová výchova detí a mládeže, besedy, prednášky, výstavy

3) Sídlo

Knižnica sídli od roku 2003 v zrekonštruovaných priestoroch v trojpodlažnej budove v príjemnom tichom prostredí, kde poskytuje všetky služby svojim používateľom.

4) 3 najväčšie problémy zariadenia

- Chýbajúce zariadenia a predmety (nedostatočné dopĺňanie knižničného fondu)
- Klesajúci počet návštevníkov
- Chýbajúci personál a nedostatočné zručnosti a schopnosti personálu
- Málo rozvinuté partnerstvá a spolupráca

1.2.5 Spišská knižnica Spišská Nová Ves

www.spisskakniznica.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Spišská knižnica je verejnou regionálnou knižnicou, ktorá v súlade so zákonom o knižniciach vytvára knižničný a informačný fond, prostredníctvom ktorého sprístupňuje kultúrne a informačné bohatstvo občanom. Plní funkciu mestskej knižnice v Spišskej Novej Vsi, zároveň má regionálnu pôsobnosť ako metodické, koordinačné, bibliografické a vzdelávacie stredisko verejných knižníc okresu Spišská Nová Ves a Gelnica. V súčasnosti má vo svojom fonde viac než 103 tisíc knižných jednotiek.

2) Hlavné aktivity

Služby knižnice využíva v súčasnosti približne 6 tisíc čitateľov, väčšinu z nich tvoria dospelí čitatelia, študenti stredných a vysokých škôl, ale aj občania v produktívnom veku a dôchodcovia.

Dôležitou súčasťou knižničnej práce je informačná činnosť, čo sa v ročnom prepočte premieta do približne 11 tisíc poskytnutých registrovaných informácií.

Čitatelia, ale aj široká verejnosť má možnosť zúčastňovať sa na kultúrno-vzdelávacích podujatiach a výstavách literatúry, ktorých pripravujú pracovníci knižnice každý rok okolo 300. Sú určené predovšetkým deťom a mládeži.

Knižničné a informačné služby

Sídlo :

Sídlo knižnice prešlo komplexnou rekonštrukciou za pomoci finančných prostriedkov získaných z prostriedkov EÚ v r. 2005. Knižnica je dobre materiálo-technicky vybavená.

1.3 Hvezdárne

1.3.1 Hvezdareň Medzev

<http://astromedzev.sk/>

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Zariadenie slúži na popularizáciu astronómie a príbuzných prírodných vied a na šírenie vedeckých poznatkov z odboru astronómie.

2) Hlavné aktivity

Hvezdareň organizuje podujatia pre verejnosť. Zameriava sa na prednášky, besedy, diafónové pásma, videofilmy, verejné pozorovania Slnka a nočnej oblohy.

V oblasti odbornopozorovateľskej je činnosť zameraná na pozorovanie meteorických rojov, fotosféry Slnka, premenných hviezd, slnečných protuberancií, medziplanetárnej hmoty (asteroidy, kométy), zákrytov a zatmení, rádioastronómiu a aktuálne javy.

Činnosť hvezdárne je zameraná tiež na propagáciu a šírenie vedeckých poznatkov z odboru astronómie a príbuzných prírodných vied, organizovanie záujmovej činnosti detí a mládeže, poskytovanie poradenskej a metodologickej pomoci školám, astronomickým a iným prírodovedným krúžkom, organizáciám i jednotlivcom, vykonáva súťaže a výstavy.

3) Sídlo

Hvezdareň sídli v účelovej budove, ktorej výstavba sa začala v roku 1991.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Schátralý stav budovy a zariadení v Rožňave
- Energetická náročnosť budov
- Nedostupnosť pre pohybovo postihnutých občanov

1.3.2 Hvezdárň Michalovce

www.hvezdaren-mi.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Špecializovaná inštitúcia, ktorá aktívne prispieva k rozvoju kultúry a vedy tým, že plní úlohy na úseku kultúrno-výchovnej, odbornopozorovateľskej, poradenskej a výskumnej činnosti v oblasti astronómie a príbuzných prírodných vied. Jej činnosť je adresovaná žiakom a pedagógom všetkých stupňov škôl, deťom predškolského veku a rôznym záujmovým skupinám aj jednotlivcom z radov širokej verejnosti. Návštevníkom sa formou audiovizuálnych programov, prednášok, besied, videoprojekcií, večerov pri ďalekohľade a pod. ponúkajú zaujímavé pohľady na vesmír a hviezdnu oblohu.

2) Hlavné aktivity

Hlavnou náplňou práce hvezdárne je popularizácia a vzdelávanie v astronómii, kozmonautike, fyzike, meteorológii, ekológii a príbuzných vedách medzi žiakmi, študentmi všetkých stupňov a druhov škôl a medzi širokou verejnosťou. Do náplne činnosti hvezdárne patrí aj vlastná odbornopozorovateľská a publikačná činnosť v rámci niektorých oblastí astronomického výskumu.

Z činnosti hvezdárne:

Popularizačno-vzdelávacia a metodická činnosť

Metodická činnosť

Publikačná činnosť

3) Sídlo

Hvezdárň sídli v budove Moussonovho domu na Hrádku, ktorý bol v 80-tych rokoch 20. storočia prestavaný na účelové zariadenie. Moussonov dom je národnou kultúrnou pamiatkou. Budova je v zlom technickom stave a má vysoké nároky na spotrebu energie.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- celkový nevyhovujúci havarijný technický stav budovy
- nepohodlné a zastarané vybavenie interiéru
- schátralé opлотenie a neupravené okolie hvezdárne

1.4 Divadlá

1.4.1 Bábkové divadlo Košice

www.bdke.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Bábkové divadlo všetkých žánrov: klasické rozprávky, hry súčasných autorov pre deti, dramatizácie literatúry pre deti od 2 rokov – podľa toho je štruktúrovaný repertoár so snahou pre správne zacielenie.

Scéna Jorik je činoherná alternatíva pre diváka (mládež, dospelí), ktorý si nárokuje netradičné divadelné postupy s dôrazom na kvalitné predlohy.

2) Hlavné aktivity

Ponúkané služby:

- predstavenia pre deti, mládež a dospelých
- prenájom priestorov
- výjazd za divákom
- výstava bábok a scénografií

Repertoár BDK pozostáva zo 17 inscenácií, ktoré sú cielene rozdelené podľa veku diváka.

3) Sídlo

V súčasnosti má BDK k dispozícii dva hracie priestory. Bábkovú sálu, ktorá sa nachádza v objekte na Alžbetinej ulici a sálu pre činoherné predstavenia pre mládež a dospelé publikum známeho ako scéna Jorik na Tajovského ulici, ktorá v súčasnosti kvôli nevyhovujúcemu stavu slúži ako priestor pre dlhodobú výstavu bábok.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Nedostatok financií do inovácie javiskovej techniky
- Chýba rekonštrukcia pamiatkovo chránených budov
- Chýbajúce motorové vozidlo na prepravu kulís, resp. veľký autobus

1.4.2 Divadlo Thália

www.thaliaszinhaz.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Divadlo Thália je umelecká ustanovizeň, ktorej poslaním je rozvíjať pokrokové tradície divadelného umenia, osobitným zameraním pomáhať zvyšovať kultúrnu úroveň občanov maďarskej národnosti v SR. Divadlo predvádza všetky formy a žánre klasického, moderného a alternatívneho umenia vrátane predstavení pre deti.

2) Hlavné aktivity

Ponúkané služby:

- predstavenia pre deti, mládež a dospelých
- prenájom priestorov
- výjazd za divákom

Divadlo Thália pôsobí ako zájazdové divadlo. Zo svojich ročne 170 – 190 predstavení asi 100 odohrá v Košiciach, ostatné na rôznych miestach Slovenska. Často hostuje aj v Maďarsku. Po spoločenských zmenách v r. 1989 sa konečne divadlo osamostatnilo. Od 1. júla 1990 pracuje pod názvom Košické Divadlo Thália Színház. Jeho pracovné podmienky boli len čiastočne zlepšené.

3) Sídlo

V roku 1969 divadlo získalo telocvičňu SPŠ s vyučovacím jazykom maďarským ktorá bola stavebne neskoršie čiastočne prispôbena divadelnej činnosti. Od r. 1993 divadlo vlastní nehnuteľnosť, ktorá však pôvodne tiež nebola určená na divadelné účely. Tu bolo vytvorené Divadelné Štúdio Máraiho. Rekonštrukcia budovy bola začatá v r. 1994 a v r. 2002 dokončená. Budova slúži ako viacúčelová (komorné divadlo, administratívna budova a spoločenské centrum).

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Nedostatok financií na scénickú a kostýmovú výpravu, pokrytie zájazdovej činnosti na propagáciu, na autorské honoráre, do inovácie javiskovej techniky
- Nedostatočné šatne pre hercov /zúžené priestory
- Chýbajúca klimatizácia v Máraiho Štúdiu a chýbajúca vzduchotechnika resp. klimatizácia v divadelnej sále.
- Chýbajúce dielne na výrobu kulís, resp. kostýmov

1.4.3 Divadlo Romathan

www.romathan.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Vznik rómskeho profesionálneho divadla bol motivovaný snahou o zrovnoprávnenie podmienok pre šírenie, rozvoj a upevňovanie kultúry a kultúrnosti národnostných menšín žijúcich na Slovensku. Vo sfére rómskej kultúry dostala táto profesionálna umelecká inštitúcia do vienka ďaleko širšie poslanie: nielen šíriť kultúru, ale ju aj objavovať a upevňovať v slove, ústnom podaní a v jazyku. S týmto zámerom v divadle účinkujú herci, speváci, tanečníci a typický rómsky orchester. Tieto štyri základné umelecké komponenty svojím spolupôsobením syntetizujú divadelný obraz, zároveň však pomáhajú v pôvodnej podobe priblížiť tradície i špecifiká rómskej kultúry.

V bežnom repertoári DR sa uplatňuje predovšetkým rómska tematika. Uvádzané hry sú napísané zväčša súčasnými rómskymi autormi, pričom ide o voľnú tvorbu, adaptácie rozprávok a spoločensko-historických tém. Nezabúda sa ani na deti a mládež a takmer polovica inscenácií je plne venovaná tomuto publiku.

2) Hlavné aktivity

Počet ponúkaných služieb:

- predstavenia pre deti, mládež a dospelých
- prenájom priestorov
- výjazd za divákom

3) Sídlo

Existujúce sídlo organizácie nevyhovuje divadelnej činnosti. Na nácvik divadelných inscenácií a na ich prezentáciu je súčasný priestor na prezentáciu divadla nevhodný. Budova je v zlom technickom stave, vyžaduje si komplexnú rekonštrukciu.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Nevhodné materiálno-technické vybavenie priestorov divadla
- Vlastná budova s javiskom

1.4.4 Spišské divadlo

www.spisskedivadlo.sk/

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

V súčasnosti Spišské divadlo – v zmysle svojho štatútu – ako kultúrno-výchovná a umelecká inštitúcia inscenačne pripravuje, vytvára a verejne predvádza divadelné predstavenia pre deti predškolského a školského veku, pre mládež ale i pre dospelého diváka v regióne Spiša, ale i mimo neho s dôrazom na všetky formy a žánre klasického, moderného a alternatívneho umenia. Divadlo chce významne prispieť k žánrovej vymedzenosti a k regionalite – v zmysle utvárania povedomia kultúrnej identity regiónu Spiša a východného Slovenska.

2) Hlavné aktivity:

Počet ponúkaných služieb:

- predstavenia pre deti, mládež a dospelých
- prenájom priestorov
- výjazd za divákom

Jediné na Slovensku pôsobí ako zájazdové divadlo s prioritnou orientáciou na deti a mládež. Jeho súbor ročne odohrá 150 - 170 predstavení na celom území Slovenska, dostáva sa i na zahraničné festivaly.

3) Sídlo

Pôsobí od roku 1992 v budove Reduty, ktorú v roku 1902 pre spoločnosť Imre Halmaiho Straussa postavil staviteľ Kálman Gezster.

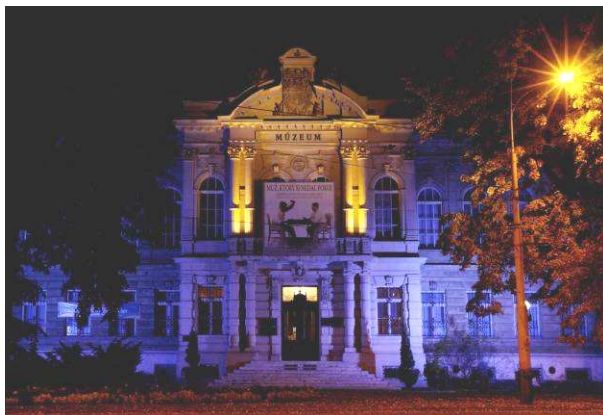
4) Najväčšie problémy zariadenia

- Zatekajúca strecha zariadenia, ktoré by sa dalo využiť na prenájom
- Návštevnosť zariadenia na rovnakej úrovni za cenu nižšieho vstupného
- Technické zabezpečenie
- Autodoprava
- Prispôsobenie repertoáru

1.5 Múzeá

1.5.1 Východoslovenské múzeum Košice

www.vsmuzeum.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Múzeum zbiera, zhromažďuje, uchováva, konzervuje, reštauruje, prezentuje a vedecko-výskumnými metódami spracováva zbierky z oblasti prírodných a spoločensko-vedných disciplín, ktoré tvoria súčasť národného kultúrneho a prírodného dedičstva.

Všetky aktivity múzea spojené s jeho poslaním sú zamerané na najširšiu verejnosť doma i v zahraničí. Špeciálne programy, projekty a podujatia múzea sú zamerané na predškolskú a školskú mládež, ale aj na obyvateľov mesta a návštevníkov zo Slovenska ako aj zo zahraničia. Pri múzeu funguje 10 klubov záujmových činností, ktoré sú úzko previazané na jednotlivé zbierkové fondy múzea.

2) Hlavné aktivity

Činnosť všeobecne:

- Výstavná, prezentačná činnosť, ochrana zbierkového fondu, publikačná, edičná a výskumná činnosť.
- Poskytuje informačné, poradenské a ďalšie odborné služby v súlade so svojím poslaním a zameraním.
- Napomáha činnosti dobrovoľných kolektívov spolkov, klubov a pod., ktorých činnosť súvisí s poslaním múzea

Stále expozície múzea

- Košický zlatý poklad
- Peniaze v našich dejinách
- Zlatnícke umenie
- Ľud tvorca trvalých hodnôt
- Príroda Karpát
- Storočia v umení
- Košické storočia – Miklušova väznica
- Rodošto – Pamätný dom Františka II. Rákocziho
- Umelecké kovolejárstvo na Východnom Slovensku

3) Sídlo

Novorenesančná budova, postavená začiatkom 20. storočia je jednou z prvých účelových múzejných stavieb na Slovensku a jedinou svojho druhu v meste. Fasádu členia tri rizality. V prostrednom z nich je vchod s bohatou výzdobou a s balkónom. V štíte je umiestnený znak Košíc. V bočných rizalitoch sú sochy Perzea a Vulkána. Ďalšími objektmi múzea, v ktorých má svoje expozície sú: budova Divízie, Miklušova väznica, Katova bašta a objekt Rodošta. Depozitárne priestory múzea sú umiestnené v Šaci.

4) Najväčšie problémy zariadenia:

- Nevyhovujúci stav, nedostatočná vybavenosť a zlé klimatické podmienky depozitárnych priestorov
- Morálne zastarané expozície
- Nedostatočný počet pracovníkov pre odbornú a marketingovú činnosť múzea

1.5.2 Zemplínske múzeum Michalovce

www.zemplinskemuzeum.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Zemplínske múzeum je súčasťou systému regionálnych múzejných inštitúcií na Slovensku. Od svojho vzniku sa zameriava na výskum a komplexnú dokumentáciu prírody, pravekého a stredovekého vývoja, histórie, kultúry a umenia regiónu Zemplína. Špecializuje sa na oblasť zoológie stavovcov, archeológie, cirkevných dejín, agrárnej etnografie, výtvarného umenia a umeleckých remesiel 19. – 21. storočia.

2) Hlavné aktivity

Z bohatého zbierkového fondu múzeum poskytuje exponáty na expozičné i výstavné účely viacerým múzeám na Slovensku i v zahraničí. Spravuje vyše 70 000 kusov akvizícií, knižnica múzea obsahuje takmer 11 000 kusov knižných jednotiek, fotoarchív vyše 30 000 záberov.

Expozície

- Archeologická expozícia
- Umelecko-historická expozícia
- Prírodná expozícia
- Etnografická expozícia

- Historická expozícia

Okrem toho sa venuje vedeckovýskumnej práci (počas jedného roka približne 12 úloh), organizuje prednášky a besedy (cca 15 ročne), prezentácie, špecializované akcie, tematické výstavy (cca 17 ročne)

3) Sídlo

Zbierky a stále expozície múzea sú umiestnené v priestoroch barokovo – klasicistického kaštieľa šľachtickej rodiny Sztárayovcov. Kaštieľ vznikol v 17. storočí prebudovaním staršieho hradu. Po posledných prestavbách v 30 – tých rokoch 19. storočia dostal dnešnú podobu. V areáli kaštieľa sa nachádzajú základy sakrálnej stavby – rotundy. Kaštieľ, ktorý je výsledkom niekoľkých stavebných etáp, s komplexom príľahlých budov je národnou kultúrnou pamiatkou.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Technický stav budov
- Areál múzea– parková úprava (financie, pracovník)
- Výrazné zníženie počtu návštevníkov a atraktivity Zemplínskej šíravy - služby
- Propagácia – chýbajúce smerové tabule, informačné materiály – viacjazyčné mutácie
- Chýbajúce priestory na oddych pre návštevníka – napr. muzeálna kaviareň

1.5.3 Vlastivedné múzeum Trebišov

www.muzeumtv.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Múzeum zhromažďuje a sprístupňuje doklady o vývoji Trebišovského okresu, pričom sa špecializuje na dejiny poľnohospodárstva a tokajského vinohradníctva na východnom Slovensku, filumenistiku a veterinárne lekárstvo v celoslovenskom meradle.

2) Hlavné aktivity

Desať stálych expozícií:

- Dejiny poľnohospodárstva na východnom Slovensku – Cestami práce a bojov za chlieb
- Tokajské vinohradníctvo a vinárstvo
- Historické traktory a spaľovacie motory
- Parné oračky

- Tradičné remeslá Zemplína
- Ľudový odev južného Zemplína
- Vývoj mlatby na východnom Slovensku
- Južný Zemplín v praveku a ranom stredoveku
- Archív tokajských vín
- Ľudová drevorezba a plastika Zemplína,

Cca 31 – 35 tematických vlastných, prevzatých a zahraničných výstav ročne z výtvarného umenia, národopisu, filumenistiky, numizmatiky, histórie, archeológie a prírodovedy.

3) Sídlo

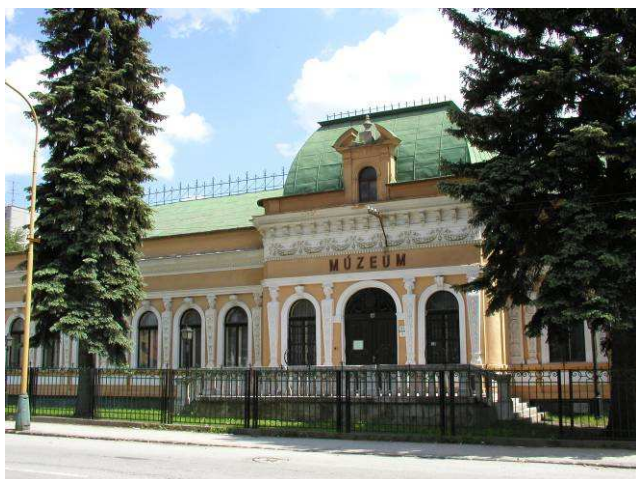
Sídlom je kaštieľ, ktorý dal postaviť v roku 1786 gróf I. Čáky v neorenesančnom slohu zo zvyškov hradu Parič. V 30.-tych rokoch 19.-teho storočia ho zdedila rodina Andrášiovcov, ktorá ho prestavala v barokovoklasicistickom slohu a obklopila parkom s cudzokrajnými drevinami. V parku sa nachádza neogotické mauzóleum grófa Júliusa Andrásyho z konca 19.-teho storočia.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Havarijný stav NKP Jazdiareň
- Nevhodné klimatické podmienky väčšiny depozitov, časti expozícií a expozície Tokajského vinohradníctva a vinárstva.
- Chýbajúci prístrešok expozície – Parné oračky

1.5.4 Banícke múzeum Rožňava

www.banmuz.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Banícke múzeum v Rožňave plní úlohu okresného vlastivedného múzea so špecializáciou na dokumentáciu baníctva a hutníctva Spišsko-gemerského Rudohoria a na zber výtvarných diel na území historického Gemeru. Takmer 48-tisíc kusov zbierkových predmetov spravuje v 13 fondoch: baníctvo, hutníctvo, geológia, národopis, história, numizmatika, archeológia, militária, botanika, zoológia, speleológia, ochrana prírody a výtvarné umenie, okrem toho

disponuje s bohatým fotoarchívom a početnými knižnými jednotkami vo svojej internej knižnici, sprístupnených pre svojich pracovníkov a odborníkov z iných inštitúcií.

V súčasnosti sa zariadenie orientuje na zber, zhromažďovanie, uchovávanie, konzervovanie, reštaurovanie, prezentáciu a spracovávanie regionálnych zbierok. Múzeum ročne pripraví 16 - 25 krátkodobých výstav - vlastných aj prevzatých zo Slovenska a zo zahraničia. Vo svojich piatich historických objektoch sa prezentuje šiestimi stálymi expozíciami

2) Hlavné aktivity

V posledných rokoch sa múzeum aktivizuje na úseku dokumentácie starých banských diel v nadväznosti na Európsku železnú cestu.

Na úseku prezentačnej činnosti má historická expozícia – prezentačný múzejný depozitár – celoštátny význam.

Expozície

- Expozícia ľudovej umeleckej tvorby Gemera,
- Banské pracoviská
- Expozícia prírody Slovenského krasu a priľahlých oblastí
- Expozícia výtvarného umenia
- Obrazáreň Andrassyovcov v Krásnohorskom Podhradí
- Historická expozícia

3) Sídlo

Účelová stavba budovy múzea bola postavená v roku 1905 podľa projektu Alexandra Mullera, riaditeľa rožňavských baní.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Technický stav a údržba objektov, zabezpečenie pravidelných revízií technických zariadení
- Podhodnotený stav pracovníkov múzea

1.5.5 Múzeum Spiša Spišská Nová Ves

www.muzeumspisa.com

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Ide o najväčšie a najkomplexnejšie múzeum na Spiši so špecializáciou na prírodný výskum a baníctvo na Spiši, dejiny výroby klávesových nástrojov a výroby nábytku na Slovensku. Vo svojom zbierkovom fonde má zastúpené odbory: história, národopis, dejiny umenia, dejiny hudby, dejiny techniky, numizmatika, baníctvo, mineralógia, petrografia, paleontológia, botanika, zoológia.

Pobočné zariadenia Múzea Spiša:

Kaštieľ Markušovce	Expozícia historického nábytku
Letohrádok Dardanely	Expozícia klávesových hudobných nástrojov
Národopisné múzeum Smižany	Expozícia ľudovej kultúry stredného a dolného Spiša
Rodný dom kpt. Jána Nálepku	

2) Hlavné aktivity

Expozície

- Expozícia prírody a histórie Spiša, Provinčný dom
- Expozícia historického nábytku, Kaštieľ
- Expozícia klávesových hudobných nástrojov, Letohrádok Dardanely
- Expozícia ľudovej kultúry stredného Spiša
- Rodný dom kpt. Jána Nálepku
- Banícke múzeum v Gelnici

Múzeum organizuje približne 15 výstav ročne, a ďalšie podujatia – koncerty, tvorivé dielne, semináre ap.

3) Sídlo

Budova múzea patrí medzi najcennejšie historické objekty v meste, jej základy pochádzajú pravdepodobne z 15.-teho storočia. Slúžila pôvodne ako radnica, pričom neskôr, v roku 1774, sa stala sídlom provincie 16 spišských miest (Provinčný dom). Dnes je na nej najzaujímavejšou predná fasáda, ktorá pochádza z 18.-teho storočia.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Nevyhovujúce materiálo- technické podmienky pre muzeálnu činnosť: rekonštrukcia a modernizácia objektov
- Vysoká energetická náročnosť prevádzky objektov múzea
- Klasická forma prezentácie bez interaktívnych prvkov
- Nepostačujúce depozitáre rozsahom a technickým stavom

1.6 Galérie

1.6.1 Galéria umelcov Spiša Spišská Nová Ves

www.gus.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Galéria umelcov Spiša vznikla v roku 1987. Inštitúcia je zameraná na vedeckovýskumnú, dokumentačnú, zberateľskú, expozičnú a kultúrno-vzdelávaciu činnosť v oblasti výtvarného umenia s dôrazom na región Spiš a s presahom na slovenské a zahraničné výtvarné umenie

Jej zbierky tvoria predovšetkým diela regionálnych autorov od druhej polovice 19. storočia až po súčasnosť. Zastúpená je tu maľba, plastika, grafika a fotografia s počtom 1700 kusov zbierkových predmetov.

2) Hlavné aktivity

Popri vedecko-výskumnej, prezentačnej a zberateľskej činnosti, rozvíja aj prezentačnú a kultúrno-vzdelávaciu činnosť s osobitným zreteľom na výtvarné umenie regiónu a osobnosti späté s regiónom. Výstavná činnosť je zameraná popri prezentácii regionálneho umenia aj na slovenské výtvarné umenie a výtvarné umenie zahraničných umelcov. Galéria má vypracované rôzne medzinárodné projekty uskutočňované v dvoj a troj ročných intervaloch ako sú Medzinárodné sochárske sympóziium (uskutočnené v rokoch 2002, 2004, 2006) Medzinárodný maliarsky plenér Slovenský raj (2001, 2003), Trienálie maľby Spiš, Zemplín, Gemer - medzinárodné maliarske sympóziium. V priestoroch galérie sa každoročne usporiada okolo 25 výstav výtvarného umenia domácich a zahraničných autorov, vlastný zbierkový fond prezentuje galéria v troch stálych expozíciách. Expozície: Umelci Spiša 19. storočia až po súčasnosť, Jozef Hanula – kresba, maľba, Záhrada umenia – sochárska expozícia v exteriéri.

Kultúrno-vzdelávacie aktivity galérie sú v súčasnosti zamerané na moderný výtvarný prejav a jeho popularizáciu predovšetkým pre školskú mládež.

3) Sídlo

Galéria sídli v dvoch pamiatkovo chránených objektoch s prvkami historickej architektúry z druhej polovice 16. storočia v centre mesta Spišská Nová Ves.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Nedostatok (neexistujúce) finančné prostriedky na systematické dopĺňanie zbierkového fondu od zriaďovateľa
- Nedostatok financií na údržbu dvoch budov (zatekanie strechy, kanalizácia, dažďové zvody, úprava terénu záhrady, propagácia služieb galérie,
- Nedostatočné personálne odborné obsadenie (historik umenia, výstavný technik)

1.6.2 Východoslovenská galéria Košice

<http://vsg-kosice.sk/>

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Východoslovenská galéria je zberateľská, vedecko-výskumná a kultúrno-vzdelávacia inštitúcia v oblasti galerijnej činnosti. Základným poslaním VSG je na základe prieskumu a vedeckého výskumu zhromažďovať, ochraňovať, vedecky a odborne zhodnocovať, odborne spracovávať a verejnosti prezentovať diela všetkých disciplín výtvarného umenia domáceho a zahraničného pôvodu jednotlivých historických období a súčasnosti s osobitným zameraním na východoslovenský región a diela 19. a prvej polovice 20. storočia.

2) Hlavné aktivity

Hlavným zberateľským programom galérie je dokumentovanie výtvarného života vo východoslovenskom regióne. V súčasnosti eviduje galéria vyše 6 400 diel. Zbierkový fond, okrem reprezentatívnej zbierky umenia 19. a 20. stor. z východoslovenského regiónu, poskytuje aj prehľad o umení na Slovensku najmä v 20. stor.

Expozície:

- Maliarstvo 19. storočia na východnom Slovensku
- Umenie 20. storočia na východnom Slovensku
- Slovenská grafika XX. Storočia
- Július Jakoby - Výber z tvorby
- Košice vo výtvarnom umení

Približne 25 až 30 výstav ročne, ďalšie akcie, predstavenia filmového klubu,

3) Sídlo

Východoslovenská galéria sídli a realizuje svoje aktivity v dvoch pamiatkovo chránených objektoch – v budovách na Hlavnej 27 a Alžbetinej 22.

Historicky prvým sídlom Východoslovenskej galérie (vtedy Krajskej galérie) na Hlavnej 72 od roku 1951 bola baroková budova Dezsőffyovského paláca, postavená na začiatku devätnásteho storočia. Východoslovenská galéria sa na prelome rokov 1991/1992 presťahovala do budovy niekdajšieho Župného domu košicko – abovskej župy. Po fáze nevyhnutných adaptačných procesov po presťahovaní inštitúcie bola jej výstavná činnosť obnovená dňa 31. mája 1992 sprístupnením prvej stálej expozície z tvorby významného slovenského maliara Júliusa Jakobyho.

Sídelný objekt Východoslovenskej galérie na Hlavnej 27 predstavuje významnú architektonickú dominantu košickú starého mesta. Barokovo – klasicistické sídlo bolo postavené v rokoch 1779 architektom J. Langerom. V roku 1975 bola ukončená rozsiahla prestavba objektu pre expozičné potreby Východoslovenského múzea. V rokoch 2002-2007 prechádzala budova Východoslovenskej galérie vo viacerých etapách rozsiahlymi rekonštrukčnými prácami stavebno-technického charakteru s dôslednou pamiatkovou obnovou uličnej fasády a jej plastickej výzdoby a tympanónu s reštaurovaným súsoším.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- zlý stavebno-technický stav budovy Hlavná 27 - priečelie a strecha zadného traktu, nádvorie, sociálne zariadenia, výstavné siene, reprezentačné priestory, vrátnica, komunikačné priestory, rozvody médií
- stavebno-technický stav budovy Alžbetina 22 - strecha, svetlák, štítová stena, sociálne zariadenia, ubytovacie zariadenie, výstavné siene, depozitáre reštaurátorský ateliér, garáž, komunikačné priestory, rozvody médií
- nedostatočná akvizícia zbierok

1.7 Iní aktéri

1.7.1 Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia

www.kcmap.sk

Stručný popis účelu a činnosti:

1) Zariadenie slúži ako

Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia , je polyfunkčnou kultúrno-vzdelávacou trojzložkovou inštitúciou /osveta, múzeum, knižnica/, ktorej cieľom je rozvoj kultúry a uchovávanie tradícií v podmienkach miest a obcí regiónov Medzibodrožia a Použia . Ako vysunuté pracovisko ROS v Trebišove vzniklo na základe uznesenia KSK v roku 2005. Od 1.1.2006 sa osamostatnilo, aby vytvorilo podmienky a predpoklady pre zachovanie a rozvoj menšinových kultúr v regiónoch Medzibodrožia a Použia, zveľaďovalo kultúrne hodnoty Tokajskej oblasti, pričiniť sa o zachovanie ľudových tradícií, tradičných podujatí v oblasti folklóru a ľudových remesiel, organizovanie spolupráce pri výmene skúseností v rámci prihraničnej spolupráce.

2) Hlavné aktivity

Kultúrne centrum Medzibodrožia a Použia ako multikultúrna inštitúcia vykonáva kultúrnu, knižničnú ako aj múzejnú činnosť v 50 obciach regiónov Medzibodrožia a Použia.

Kultúrne centrum - je organizátorom kultúrnych a vzdelávacích podujatí, súťaží, prehliadok, výstav, seminárov a slávností regionálneho, krajského i medzinárodného charakteru..

Hlavné činnosti:

- Medzinárodné festivaly
- Prednášky
- Tvorivé dielne remesiel
- Krajské postupové súťaže
- Výstavy výtvarníkov
- Vzdelávacie aktivity
- Folklórne slávnosti
- Podujatia vážnej hudby

Knižnica - je verejnou knižnicou s regionálnou pôsobnosťou pre regióny Medzibodrožie a Použie. Sídli v eklektickej budove v Kráľovskom Chlmcu a poskytuje bežné štandardné služby súvisiace so sprístupňovaním svojho knižnično-informačného fondu.

Múzeum - zbiera, zhromažďuje, uchováva, prezentuje a vedecko-výskumnými metódami spracováva zbierky z oblasti prírodných a spoločensko-vedných disciplín, ktoré tvoria súčasť národného kultúrneho a prírodného dedičstva. Všetky aktivity múzea spojené s jeho poslaním sú zamerané na najširšiu verejnosť doma i v zahraničí.

3) Sídlo:

Kancelárske priestory Kultúrneho centra Medzibodrožia a Použia sídlia v budove kultúrneho domu mesta Kráľovský Chlmec v prenájme. Kancelárske miestnosti vzhľadom na počet zamestnancov sú priestorovo nedostačujúce.

Múzeum a knižnica sa nachádzajú na ulici J. Mailátha v eklektickej budove - kultúrna pamiatka v prenájme. Keďže prevádzka dvoch zariadení v tejto budove nie je vhodná, KC hľadá priestory na prevádzku knižnice, nakoľko múzeum nemá miestnosti na sklad a na zberateľské práce a ani knižnica nedisponuje s náležitými priestormi na rozšírenie svojej činnosti.

4) Najväčšie problémy zariadenia

- Nedostatok kancelárskych miestností, priestorov pre knižnicu, múzeum,
- Nedostatočný počet personálu
- Nedostatočná propagácia a marketing